

Det første år med GDPR 2019

Delrapport 1:

En analyse blandt IDAs it-professionelles holdning til GDPR samt kompetencer og viden om datasikkerhed

Det første år med GDPR 2019

Formål

Øget digitalisering af samfundet skaber stadig større behov for beskyttelse af den enkelte. GDPR-lovgivningen trådte i kraft 25. maj 2018, og har betydning for alle virksomheder, der indsamler og opbevarer personlige data om europæiske borgere. Ingeniørforeningen, IDA, finder det på denne baggrund relevant at undersøge, hvor langt danske virksomheder er kommet med implementeringen af GDPR. Halvandet år er nu gået, og IDA har i den forbindelse spurgt sine it-professionelle medlemmer om deres oplevelser og erfaringer.

Delrapport 1 sætter fokus på de it-professionelles holdning til GDPR: Er medarbejderne, både på ledelses- og medarbejderplan, tilfredse med og positivt indstillet over for den nye GDPR-lovgivning. Derudover sætter denne del af rapporten fokus på de it-professionelles viden og færdigheder til at kunne efterleve GDPR-lovgivningen.

GDPR-analyse foretaget af IDA 2018

IDA foretog en lignende evaluering af GDPR i 2018¹. GDPR-undersøgelsen fra 2018 pegede på, at de it-professionelle manglede viden om, hvordan datasikkerhed kan sikres og vedligeholdes. De it-professionelle havde en god adfærd i forhold til generel sikring af cybersikkerhed.

Flere af de it-professionelle manglede dog kendskab til, hvem de skulle gå til, hvis de oplevede udfordringer med datasikkerhedsrelateret emner. Undersøgelsens svar var indsamlet i april 2018, det vil sige inden GDPR-lovgivningen trådte i kraft. Den nuværende undersøgelse, fra 2019, er en videreudbygning af rapporten fra 2018.

Resume

- Undersøgelsen viser, at 64 pct. af de it-professionelle har adgang til/behandler persondata i deres arbejde. Mange af de it-professionelle håndterer persondata korrekt. Dog er der stadig mangler. Fx krypterer 42 pct. af de adspurgte aldrig eller sjældent mails de videresender, som indeholder personfølsomme data. 17 pct. ved ikke om de gør det.
- 54 pct. af de it-professionelle ser GDPR som et længeventet tiltag, men finder det svært at udføre. 68 pct. peger på GDPR som en længere proces at få implementeret i dybden på arbejdspladsen.
- Ifølge 28 pct. af de it-professionelle omtales GDPR i overvejende positive vendinger på arbejdspladsen. Dog er der stadig forholdsvis mange it-professionelle, der oplever det modsatte, hvor 14 pct. svarer, at GDPR omtales i overvejende negative vendinger.
- 17 pct. af de it-professionelle mener ikke, at ledelsen har indsigt i, hvordan GDPR påvirker det daglige arbejde. Derimod svarer størstedelen af ledelsen, at de har indsigt.
- Hovedparten, 68 pct., af de it-professionelle mener, at ledelsen har prioriteret implementering af GDPR højt.
- Ifølge undersøgelsen er der for mange, som ikke modtager undervisning og vejledning i at håndtere persondata. 23 pct. af de it-professionelle er ikke blevet vejledt eller undervist i retningslinjerne for adgang og behandling af personoplysninger.
- De it-professionelles generelle bevidsthed om datasikkerhed er forholdsvis høj viser analysen. Fx er det en indgroet vane for 84 pct. at låse deres computer, når de går fra den.

¹ Analyse af data- og cybersikkerhed. Delrapport 2: Cybersikkerhed. 19/3-2018. Side 6.

Indhold

Det første år med GDPR 2019	2
Formål.....	2
GDPR-analyse foretaget af IDA 2018	2
Resume.....	2
Persondata og håndtering heraf.....	4
Håndtering af personoplysninger	6
Holdningen til GDPR på arbejdspladsen	7
Medarbejdernes syn på ledelsens rolle i forhold til implementering af GDPR	9
Medarbejdernes viden og færdigheder i forhold til datasikkerhed	13
For mange modtager ikke vejledning og undervisning om GDPR.....	13
Respondenternes generelle datasikkerhedsfærdigheder er forbedret.....	15
At værne om egen persondata har betydning for medarbejders indstilling til GDPR.....	18
Repræsentativitet.....	23

Persondata og håndtering heraf

Følgende afsnit sætter fokus på, hvor mange af de it-professionelle som har adgang til personoplysninger. Samt hvor mange af de adspurgtes arbejdspladser som har. Yderligere vil afsnittet handle om, hvordan de it-professionelle vælger at håndtere den persondata – som de via arbejdet – har adgang til.

Ifølge Datatilsynet er en personoplysning enhver form for information, der kan henføres til en bestemt person, også selv om personen kun kan identificeres, hvis oplysningen kombineres med andre oplysninger. Personoplysninger kan for eksempel være personnumre, registreringsnumre, adresse, telefonnummer, sygedage, ansøgning, cv, et billede, et fingeraftryk, en stemme, lægejournaler eller biologisk materiale, når det i praksis er muligt at identificere en person ud fra oplysningerne eller i kombination med andre. Man siger, at oplysningen er "personhenførbart".

Jævnfør tabel 1 har 64 pct. af IDAs it-professionelle adgang til og/eller behandler personoplysninger.

Tabel 1. Har du adgang til/behandler du personoplysninger?

Personoplysninger om fx kollegaer, kunder, medlemmer eller borgere.

	Antal	Procent
Ja	338	64 %
Nej	181	34 %
Ved ikke	9	2 %
I alt	528	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle
Note: 528 respondenter har i alt deltaget i undersøgelsen.

De it-professionelle, der i tabel 1 har svaret 'nej' eller 'ved ikke' blev i stedet bedt om at forholde sig til, om deres arbejdsplads har adgang til og/eller behandler personoplysninger. Her valgte 184 at besvare dette spørgsmål. Af dem svarer 79 pct. ja til, at deres arbejdsplads har adgang til/behandler personoplysninger. Resultatet fremgår af tabel 2.

Tabel 2. Har din arbejdsplads adgang til/behandler den personoplysninger?

Personoplysninger om fx kolleger, kunder, medlemmer eller borgere.

	Antal	Procent
Ja	146	79 %
Nej	23	13 %
Ved ikke	15	8 %
I alt	184	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: De respondenter, der i tabel 1 svarede "nej" eller "ved ikke", er blevet stillet spørgsmålet her i tabel 2. De øvrige 21 pct., som enten har svaret "nej" eller "ved ikke" i tabel 2 er blevet sendt til undersøgelsens afslutning. Det vil sige at 184 ud af 528 respondenter har besvaret dette spørgsmål.

Håndtering af personoplysninger

IDAs it-professionelle som i tabel 1 angiver, at de har adgang/behandler personoplysninger, er blevet spurgt ind til deres adfærd og håndtering af persondata. Resultaterne fremgår af tabel 3. Her ses det, at over en tredjedel (37 pct.) ofte eller altid krypterer det afsendte, hvis persondata videregives til en relevant kollega. 42 pct. krypterer aldrig eller sjældent. Knap hver femte (17 pct.) ved ikke, om de gør det.

Når personoplysninger printes, er det 46 pct., som ofte eller altid opbevarer dem i et låst skab og makulerer dem, når de er færdige med at bruge dem. Tilsvarende er det 29 pct., som enten aldrig eller sjældent gør det. Godt hver femte ved ikke, om de gør det. Dette viser tabel 3.

Ifølge tabel 3 svarer hver fjerde, at de aldrig eller sjældent, når de arbejder med persondata, arbejder med data i et lukket system, som er krypteret. Omvendt svarer 65 pct., at det gør de ofte eller altid. Ligeledes svare 71 pct., at de ofte eller altid sørger for at få data slettet/anonymiseret/pseudonymiseret, når de er færdige med at bruge det.

Tabel 3. Hvad gør du typisk, når du har med disse data at gøre?

	Aldrig	Sjældent	Af og til	Ofte	Altid	Ved ikke	I alt
Når jeg videregiver dem, videregiver jeg dem krypteret til relevant kollega	33 %	9 %	4 %	7 %	30 %	17 %	100 %
Når jeg printer dem, opbevarer jeg dem i et låst skab og makulerer dem, når jeg er færdig med at bruge dem.	24 %	5 %	3 %	8 %	38 %	21 %	100 %
Når jeg arbejder med dem, arbejder jeg med dem i et lukket system på min arbejds-pc, som er krypteret.	21 %	4 %	2 %	9 %	58 %	7 %	100 %
Når jeg er færdig med at arbejde med dem, sørger jeg for at få dem slettet/anonymiseret/pseudonymiseret.	10 %	4 %	8 %	15 %	56 %	7 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: Fra øverst til nederst er n = 292, n=291, n=291, n=290. n afhænger af, hvad der er blevet besvaret i tabel 1. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet. I alt 528 respondenter har deltaget i undersøgelsen.

Holdningen til GDPR på arbejdspladsen

GDPR betyder, at medarbejdere der arbejder med personfølsomme data, forventeligt har skullet ændre på deres arbejdsgange og vaner i forhold til at sikre, at persondata behandles korrekt. Spørgsmålet er, om man som medarbejder er positivt indstillet over for de nye GDPR-regler. Resultaterne af undersøgelsen viser, at mange ser GDPR som et længeventet tiltag, men at de finder det svært at udføre. Flere peger på GDPR som en længere proces, der tager tid at få implementeret i dybden på arbejdspladsen.

Tabel 4 viser, at over halvdelen af de it-professionelle ser GDPR som et længeventet tiltag. Dette kan tolkes som, at de it-professionelle er positivt stemt overfor tiltaget, der skærper individets ret til at få sine persondata beskyttet og håndteret hensigtsmæssigt. Fra et forvaltningsmæssigt perspektiv peger flere teorier på, at implementering af nye tiltag foregår nemmere, hvis medarbejderne selv finder tiltagene vigtige. Over halvdelen (53 pct.) af de it-professionelle svarer, at de er enige eller helt enige i, at GDPR er et længevarende tiltag, og dette kan have en positiv effekt på implementeringen.

Tabel 4. Hvor enig eller uenig er du i følgende i forhold til din arbejdsplads?
GDPR er et længeventet tiltag

	Antal	Procent
Helt uenig	18	4 %
Uenig	29	7 %
Hverken eller	87	22 %
Enig	125	31 %
Helt enig	94	23 %
Ved ikke	40	10 %
Ikke relevant for min arbejdsplads	9	2 %
I alt	402	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 402 ud af de 528 respondenter i survey'en har besvaret dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Jævnført tabel 5 giver mange af de it-professionelle medarbejdere udtryk for, at GDPR er besværligt at følge. Over halvdelen (59 pct.) svarer, at de er enig eller helt enig i, at GDPR er besværligt at efterleve. Modsat er over hver 10. person (16 pct.) helt uenig eller uenig i, at GDPR skulle være besværligt. Det tyder på, at GDPR-reglerne for nogen er nemt at gå til, mens det for mange stadig er en udfordring at indarbejde i det daglige arbejde.

Tabel 5. Hvor enig eller uenig er du i følgende i forhold til din arbejdsplads?
GDPR er besværligt at efterleve

	Antal	Procent
Helt uenig	13	3 %
Uenig	52	13 %
Hverken eller	70	17 %
Enig	165	41 %
Helt enig	73	18 %
Ved ikke	24	6 %
Ikke relevant for min arbejdsplads	5	1 %
I alt	402	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Derudover peger flere af de it-professionelle medarbejdere på, at GDPR tager lang tid at implementere i dybden. Ifølge tabel 6 er 68 pct. enig eller helt enig i at GDPR tager lang tid at implementere i dybden. Omvendt svarer kun 6 pct., at de er uenige eller helt uenige i udsagnet. Hver 10. person (11 pct.), svarer 'ved ikke' til spørgsmålet. GDPR-reglerne har kun eksisteret i et halvan-det år, så tiltaget og dets betydning er stadig relativt nyt på mange arbejdspladser.

Tabel 6. Hvor enig eller uenig er du i følgende i forhold til din arbejdsplads?
GDPR tager lang tid at implementere i dybden

	Antal	Procent
Helt uenig	4	1 %
Uenig	22	5 %
Hverken eller	53	13 %
Enig	160	40 %
Helt enig	111	28 %
Ved ikke	43	11 %
Ikke relevant for min arbejdsplads	9	2 %
I alt	402	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Medarbejdernes syn på ledelsens rolle i forhold til implementering af GDPR

Spørgsmålet er ikke kun, hvad den enkelte medarbejders holdning til GDPR er, men også hvordan medarbejdere oplever, at ledelsen har taget imod tiltaget. Dette ønsker IDA at sætte fokus på i følgende afsnit.

Analysen viser, at størstedelen af IDAs it-professionelle medlemmer på medarbejdersiden mener, at GDPR omtales i overvejende positive vendinger. Dog er der stadig 14 pct. af de it-professionelle medarbejdere, der oplever det modsatte på arbejdspladsen. Næsten hver femte medarbejder mener ikke, at ledelsen har indsigt i, hvordan GDPR påvirker det daglige arbejde; mens størstedelen af ledelsen svarer, at de har indsigt. Hovedparten af medarbejderne (68 pct.) mener, at ledelsen har prioriteret implementering af GDPR højt.

Ifølge tabel 7 oplever 28 pct. af de it-professionelle medarbejdere, at GDPR omtales i overvejende positive vendinger. Ligeledes viser tabel 7, at over hver 10. oplever (14 pct.), at der på arbejdet bliver talt overvejende negativt om GDPR. Det er forholdsvis mange. For at implementering af systemer som GDPR skal kunne lykkes, kræver det, at arbejdspladsen som helhed er indstillet på at indarbejde GDPR-reglerne i det daglige arbejde.

Tabel 7. Hvor enig eller uenig er du i følgende i forhold til din arbejdsplads?
GDPR omtales...

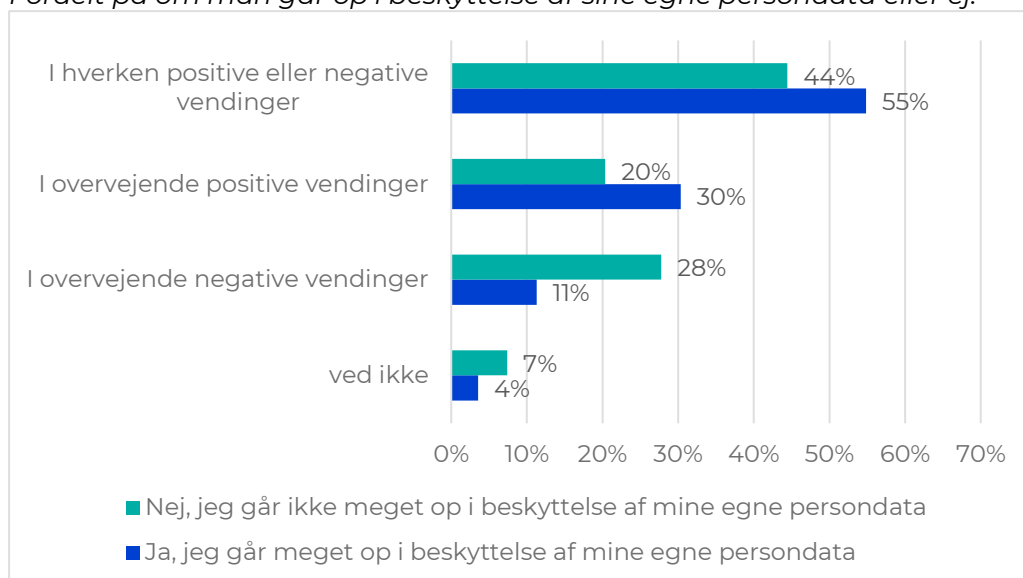
	Antal	Procent
I overvejende positive vendinger	117	28 %
I overvejende negative vendinger	58	14 %
I hverken positive eller negative vendinger	228	54 %
Ved ikke	19	5 %
I alt	422	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Derudover tyder undersøgelsen på, at medarbejdere der vurderer, at de går meget op i beskyttelse af egen persondata, har en tendens til at svare, at de oplever, at arbejdspladsen omtaler GDPR positivt. Omvendt gør sig gældende for de it-professionelle, som har svaret, at de ikke går op i beskyttelse af egen persondata. De har i højere grad en tendens til at svare, at GDPR omtales overvejende negativt. Dette er grafisk præsenteret i figur 1.

1. Figur: Hvordan oplever du, at I på din arbejdsplads taler om GDPR?

Fordelt på om man går op i beskyttelse af sine egne persondata eller ej.

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 364 ud af de 528 respondenter i survey'en har besvaret dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Jævnfør tabel 8 mener over hver 10. adspurgte it-professionel medarbejder (15 pct.), at der er forskel på hvordan ledelse og kollegaer omtaler GDPR. Hovedparten (66 pct.) svarer, at de ikke kan mærke denne forskel. Næsten hver femte (19 pct.) har svaret "ved ikke" til spørgsmålet.

Tabel 8. Oplever du, at der er forskel på, hvordan du og dine kollegaer taler om GDPR, og hvordan jeres ledelse taler om det?

	Antal	Procent
Ja	63	15 %
Nej	278	66 %
Ved ikke	81	19 %
I alt	422	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Tabel 9 viser, at 17 pct. af de it-professionelle medarbejdere mener, at ledelsen ikke har indsigt i, hvordan GDPR påvirker den daglige drift på arbejdspladsen. Næsten hver femte it-professionelle (19 pct.) svarer ligeledes, at de ikke ved, om ledelsen har føling med GDPR-reglernes påvirkning på arbejdspladsen. Dette kan tyde på, at ledelsen ikke i alle tilfælde har en lige god forståelse for implementering af GDPR på medarbejderplan.

**Tabel 9. Hvor enig eller uenig er du i følgende i forhold til din arbejdsplads?
Den øverste ledelse har indsigt i, hvordan GDPR påvirker den daglige drift på min arbejdsplads**

	Antal	Procent
Ja	63	15 %
Nej	278	66 %
Ved ikke	81	19 %
I alt	422	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Jævnfør tabel 10 er over hver 10. it-professionelle medarbejder (12 pct.) uenig eller helt uenig i, at den øverste ledelse ikke prioriterer GDPR højt nok. At skulle overholde GDPR-reglerne er ressourcekrævende – både tidsmæssigt og økonomisk.

Af de adspurgte svarer 68 pct., at GDPR prioriteres højt af ledelsen.

**Tabel 10. Hvor enig eller uenig er du i følgende i forhold til din arbejdsplads?
Den øverste ledelse har prioriteret implementeringen af GDPR højt**

	Antal	Procent
Helt uenig	15	4 %
Uenig	31	8 %
Hverken eller	42	11 %
Enig	156	39 %
Helt enig	116	29 %
Ved ikke	40	10 %
I alt	400	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

I tabel 11 er resultaterne for medarbejdere og ledere placeret ved siden af hinanden. Medarbejderne er blevet bedt om at vurdere deres ledere, imens lederne er blevet bedt om at vurdere sig selv. Tabel 11 viser, at 76 pct. af lederne mener, at de har en indsigt i, hvordan GDPR påvirker arbejdspladsen. Mens kun knap halvdelen (48 pct.) af medarbejderne svarer, at lederne har denne indsigt. Skal GDPR-reglerne overholdes kræver det, at virksomheden eller institutionen har en forståelse for GDPR på alle ledelses- og arbejdsniveauer.

Hver femte leder (21 pct.) er helt eller delvis uenig i, at implementeringen af GDPR er prioriteret højt. Tilsvarende er det kun hver 10. it-professionelle medarbejder (12 pct.). Tallene tyder derfor på, at ledelsens syn på implementeringen af GDPR er anderledes end medarbejdernes. Ledelsen har ansvaret for, at virksomheden/institutionen ikke får en bøde for at overtræde af GDPR. At der er højere grad af opmærksomhed hos lederne, kan skyldes at de i sidste ende står med ansvaret.

Både leder- og medarbejderniveau har en forholdsvis ens fordeling af procentpoint i forhold til spørgsmålet om, hvorvidt implementeringen af GDPR er gået godt. Hovedparten – både ledere og medarbejdere – mener, at dette er håndteret fint. I forhold til at indtænke GDPR i virksomhedens strategi følges tallene for ledere og medarbejdere også forholdsvis meget ad. Dog er der flere medarbejdere, næsten hver fjerde (24 pct.), som svarer 'ved ikke' til spørgsmålet.

Tabel 11. Hvor enig eller uenig er du i følgende?

Medarbejderne er blevet bedt om at vurdere deres ledere, imens lederne er blevet bedt om at vurdere sig selv.

	Helt eller delvis uenig		Hverken eller		Helt eller delvist enig		Ved ikke	
	Ansatte	Ledere	Ansatte	Ledere	Ansatte	Ledere	Ansatte	Ledere
Indsigt i, hvordan GDPR påvirker den daglige drift på min arbejdsplads	17 %	11 %	17 %	12 %	48 %	76 %	18 %	1 %
Har prioriteret implementeringen af GDPR højt	12 %	21 %	11 %	17 %	68 %	62 %	10 %	0 %
Har håndteret implementeringen af GDPR godt	13 %	10 %	23 %	34 %	51 %	53 %	13 %	3 %
Har indtænkt GDPR som en del af virksomhedens strategi	22 %	26 %	20 %	37 %	35 %	35 %	24 %	2 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: n_ansatte=400 ud af 528 respondenter. n_ledere = 123

Medarbejdernes viden og færdigheder i forhold til datasikkerhed

For mange modtager ikke vejledning og undervisning om GDPR

Afsnittet sætter fokus på, i hvilket omfang medarbejderne mener, at de har de rette kompetencer og den rette uddannelse til at arbejde i et cybersikkert miljø.

Ifølge tabel 12 mener over hver femte it-professionel (23 pct.), at de ikke er blevet vejledt og undervist af deres arbejdsplads om retningslinjerne for adgang til/behandling af personoplysninger. Dette er problematisk, da medarbejderne – særligt dem der arbejder med it – bør have en indføring og forståelse for GDPR-reglerne.

Af de adspurgte svarer 74 pct., at de er blevet vejledt og undervist.

Tabel 12. Er du blevet vejledt og undervist af din arbejdsplads om retningslinjerne for adgang til/behandling af personoplysninger?

	Antal	Procent
Ja	318	74 %
Nej	98	23 %
Ved ikke	11	3 %
I alt	427	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

I tabel 13 bliver der spurgt ind til, om de it-professionelles viden om arbejdspladsens it- og persondatasikkerhed opdateres systematisk. Her er det problematisk, at 15 pct. af de it-professionelle svarer, at deres viden om arbejdspladsens it- og persondatasikkerhed kun opdateres sjældnere eller aldrig. At 39 pct. har svaret 'ved ikke' tyder på, at mange ikke er klar over, hvornår de præcist får ny viden om arbejdspladsens it- og persondatasikkerhed.

Tabel 13. Min viden om min arbejdsplads' it- og persondatasikkerhed opdateres systematisk

	Antal	Procent
Kvartalsvis	56	14 %
Halvårligt	53	13 %
Årligt	72	18 %
Sjældnere	34	9 %
Aldrig	25	6 %
Ved ikke	154	39 %
I alt	394	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Et andet vigtigt aspekt ved implementeringen af GDPR er, at medarbejderne får stillet de rette forudsætninger til rådighed for at indarbejde GDPR i deres daglige arbejde. Ifølge tabel 14 peger flere it-professionelle på, at de ikke har fået stillet de rette forudsætninger til rådighed for at kunne efterleve GDPR. Hver 10. mener, at dette er sket i mindre grad, hvilket er problematisk. Over halvdelen (58 pct.) har oplevet, at de i meget høj eller høj grad har fået stillet de rette forudsætninger til rådighed.

Tabel 14. I hvor høj grad har du oplevet, at din arbejdsplads har stillet de rette forudsætninger til rådighed for, at du og dine kollegaer kan efterleve GDPR?

	Antal	Procent
I meget høj grad	98	23 %
I høj grad	148	35 %
I nogen grad	95	23 %
I mindre grad	47	11 %
Slet ikke	6	1 %
Ved ikke	28	7 %
I alt	422	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Yderligere viser tabel 15, at mere end hver 10. it-professionel svarer, at retningslinjerne for overholdelse af GDPR ikke er let tilgængelige. Næsten hver femte (18 pct.) har svaret, at de ikke ved, om de er let tilgængelige. Dette er en udfordring, da en god implementering af GDPR-reglerne kræver, at medarbejderne oplever, at retningslinjerne er håndgribelige og nemme at få adgang til.

Ud af de adspurgte mener 69 pct., at retningslinjerne er let tilgængelige.

Tabel 15. Er retningslinjerne for overholdelse af GDPR på din arbejdsplads let tilgængelige?

	Antal	Procent
Ja	294	69 %
Nej	58	14 %
Ved ikke	75	18 %
I alt	427	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Respondenternes generelle datasikkerhedsfærdigheder er forbedret

Undersøgelsen sætter i dette afsnit fokus på, hvad de it-professionelles generelle færdigheder inden for datasikkerhed på arbejdspladsen er. Rapporten viser, at de adspurgte generelt har en hensigtsmæssig adfærd, når det gælder at mindske muligheden for uvedkommendes adgang til systemer og data. GDPR-undersøgelsen af IDA fra 2018² stillede lignende spørgsmål om medarbejders adfærd i forhold til datasikkerhed. Ud fra dette tyder det på, at medarbejdernes bevidsthed om datasikkerhed er blevet større siden GDPR-reglerne trådte i kraft. Selvom det generelle billede for medarbejdernes datasikkerhedsfærdigheder ser positivt ud, skal der dog ikke mere end én medarbejder til for, at der opstår sikkerhedsbrud. En medarbejder kan for eksempel komme til uhensigtsmæssigt at lukke malware ind i systemerne. Derfor er det vigtigt med en flerlags-strategi, hvor adfærd understøttes af procedurer og systemer. Så systemerne så vidt muligt kan fungere som bagstoppere for de fejl, vi mennesker uundgåeligt begår.

² Analyse af data- og cybersikkerhed. Delrapport 2: Cybersikkerhed. 19/3-2018. Side 6.

Tabel 16 oplister en række indikatorer, som IDA har valgt med henblik på at lave en status på de it-professionelles ageren i forhold til cyber- og datasikker adfærd. Ifølge tabel 16 har hovedparten af de adspurgte automatiske låse på computere og andre enheder. Ligeledes gjaldt det i 2018.

Derudover viser tabel 16, at det for mange i 2019 er en indgroet vane at låse computeren, når de går fra den. Dog har over hver 10. person (15 pct.) svaret, at denne vane ikke gør sig gældende. Over en tredjedel i 2019 (36 pct.) genbruger deres password, hvilket er problematisk, da genbrug af password betyder, at it-sikkerheden mindskes.

Nærmest alle i 2019 er opmærksomme på risikoen ved brug af USB-sticks og andre flytbare medier samt brugen af offentlige WIFI hotspots. 2018-rapporten viste, at mange allerede dengang var opmærksomme på konsekvenserne heraf. Ifølge tabel 16 ser det ud til, at opmærksomheden på brug af USB-stick og offentlig WIFI er yderligere skærpet i 2019³.

Tabel 16. Hvad gør du typisk, når du har med disse data at gøre?

	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke relevant for min arbejdsplads	I alt
Min computer og andre enheder er sat op således, at de låser efter kort tid, hvis jeg ikke bruger dem.	87 %	10 %	3 %	1 %	100 %
Det er en indgroet vane, at jeg låser min computer og andre enheder, når jeg går fra dem. Uanset hvor længe jeg er væk.	84 %	15 %	0 %	1 %	100 %
Jeg genbruger mit password/kodeord flere steder.	36 %	62 %	1 %	1 %	100 %
Jeg er opmærksom på risikoen ved brug af USB sticks og andre flytbare medier.	97 %	2 %	0 %	1 %	100 %
Jeg er opmærksom på risikoen ved brug af offentlige WIFI hotspots.	95 %	3 %	0 %	2 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 394 ud af de 528 respondenter i survey'en har besvaret dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmåls-mål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

³ Mange af spørgsmålene går igen, men svarkategorierne fra 2018 er formuleret anderledes end 2019. Svarekategorierne fra 2018 er en skala med 1-5 samt 'ved ikke'. 1 betyder 'passer slet ikke' og 5 betyder 'passer i meget høj grad'.

Tabel 17 beskriver de it-professionelle medarbejders brug af password i forhold til it-sikkerhed. Nærmest alle (98 pct.) svarer, at de aldrig eller sjældent deler deres password til virksomhedens it-systemer med andre, samt ikke skriver deres password ned. Ifølge GDPR-rapporten fra 2018 undgik langt de fleste at dele password med andre, dog var der alligevel forholdsvis mange, som gjorde det engang imellem. Godt en femtedel skrev deres password ned, så de ikke ville glemme det ifølge rapporten fra 2018. Det tyder derfor på, at medarbejdere er blevet mere opmærksomme på deres adfærd i forhold til datasikkerhed, når det gælder brug af passwords.

Tabel 17. Hvor ofte gør du følgende?

	Aldrig	Sjældent	Af og til	Ofte	Altid	Ved ikke	I alt
Jeg har delt mit password til virksomhedens it-systemer med andre.	88 %	10 %	2 %	-	2 %	0 %	100 %
Jeg har mit password skrevet ned, hvis jeg skulle komme til at glemme det.	71 %	12 %	5 %	3 %	7 %	2 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 394 ud af de 528 respondenter i survey'en har besvaret dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmåle, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

At værne om egen persondata har betydning for medarbejders indstilling til GDPR

Dette afsnit ønsker at se på implementeringen af persondataloven som et relationelt fænomen. Selve GDPR-lovgivningen og implementeringen heraf kan støde sammen med de eksisterende normer og værdier, som medarbejderen har. Her tages afsæt i spørgsmålet om hvorvidt, de adspurgte går op i beskyttelse af egen persondata eller ej.

Ifølge tabel 18 svarer størstedelen af de it-professionelle, at de går op i beskyttelse af egen persondata. Alligevel er det over hver 10. medarbejder, som ikke går op i dette. Ved de følgende figurer og tabeller, er kategorierne "ved ikke" og "ikke relevant for mit arbejde" blevet fjernet fra variablen for at skabe bedre overblik over tallene.

Tabel 18. Jeg går meget op i beskyttelse af mine egen persondata.

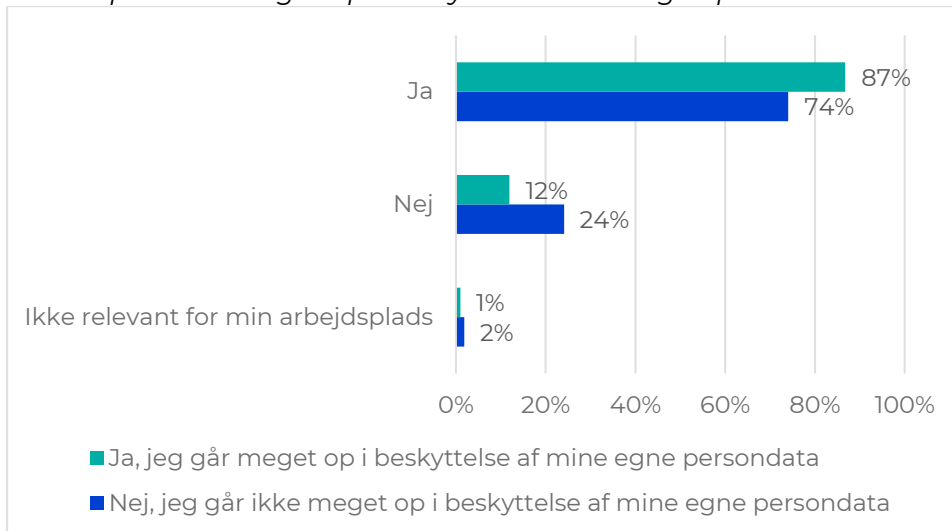
	Antal	Procent
Ja	310	79 %
Nej	54	14 %
Ved ikke	24	6 %
Ikke relevant for min arbejdsplads	6	2 %
I alt		

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Jævnfør figur 2 og 3 tyder det på, at der er forskel på medarbejdernes adfærd i forhold til sikring af data. Dem der går op i beskyttelse af egen persondata har samtidig en tendens til at have en mere datasikker adfærd på arbejdet. Dette viser figur 2, da it-professionelle som går beskyttelse af egen person data, samtidig går op i at låse deres computer før de går. 87 pct. har svaret dette. Omvendt svarer 13 procentpoint færre it-professionelle, som ikke går meget op i beskyttelse af deres egen person data, at det er en indgroet vane at låse computer og andre enheder.

2. Figur: Hvor enig eller uenig er du i følgende? Det er en indgroet vane, at jeg låser min computer og andre enheder, når jeg går fra dem?

Fordelt på om man går op i beskyttelse af sine egne persondata eller ej.

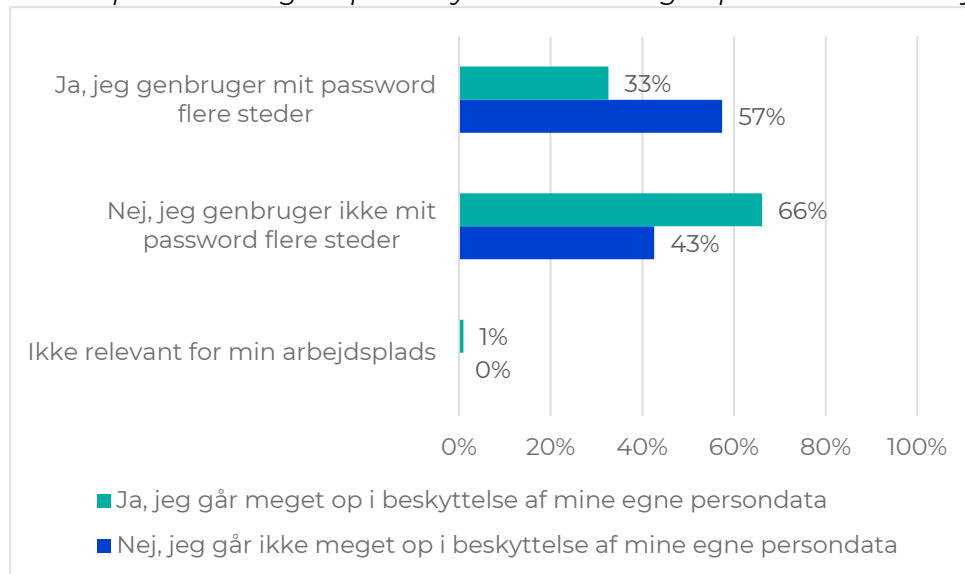
Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 364 ud af de 528 respondenter i survey'en har besvaret dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

At genbruge passwords flere steder er problematisk, da det mindsker sikkerhedsniveauet. Ifølge figur 3 svarer en tredjedel, 33 pct., af de respondenter – som går op i egen beskyttelse af persondata – at de genbruger passwords flere steder. Omvendt svarer 57 pct., der ikke går op i dette, at de genbruger passwords. Det vil sige at der er 24 procentpoint forskel i svaret mellem om den it-professionelle går op i egen databeskyttelse eller ej.

3. Figur: Hvor enig eller uenig er du i følgende? Jeg genbruger mit password flere steder.

Fordelt på om man går op i beskyttelse af sine egne persondata eller ej.

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

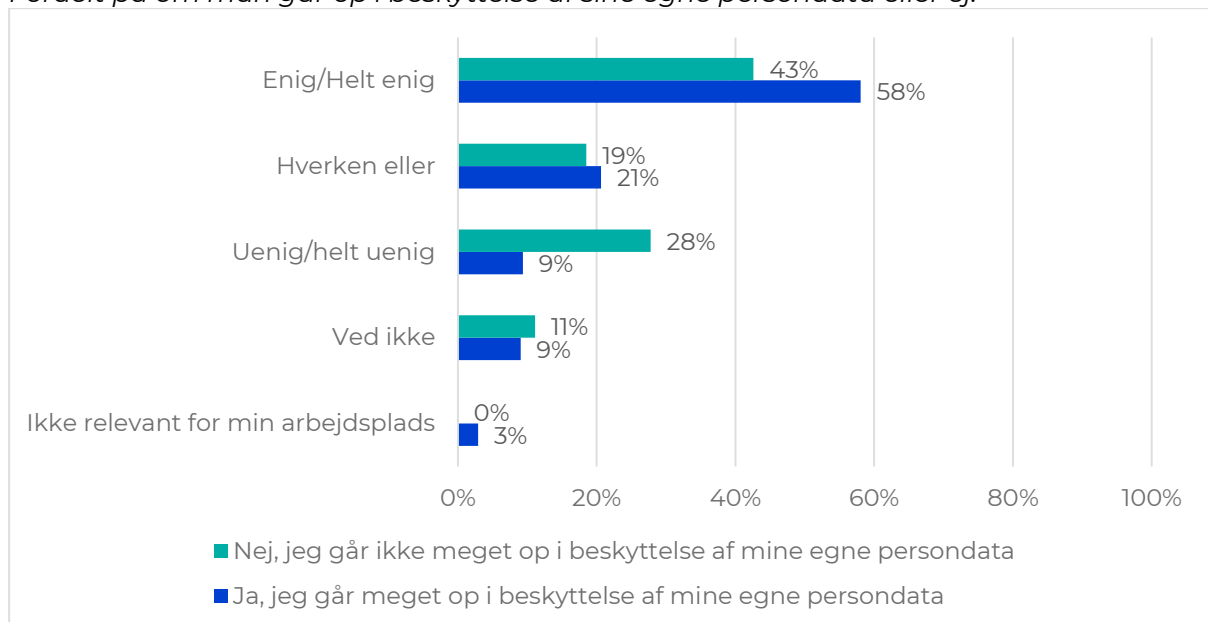
Note: 364 ud af de 528 respondenter i survey'en har besvaret dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Derudover har undersøgelsen som formål at undersøge, om de it-professionelle ser persondataloven som et positivt tiltag. Her viser det sig, at svarene i figur 4 og 5 fordeler sig forskelligt, alt efter om de it-professionelle medarbejdere går op i beskyttelse af egen data eller ej.

Ifølge figur 4 mener 28 pct. – der ikke går op i egen persondata – at GDPR ikke er et længeventet tiltag. Omvendt er det 9 pct. (som går op i beskyttelse af egen data), der erklærer sig uenig/helt uenig i, at GDPR er et længeventet tiltag.

4. Figur: Hvor enig eller uenig er du i følgende? GDPR er et længeventet tiltag.

Fordelt på om man går op i beskyttelse af sine egne persondata eller ej.

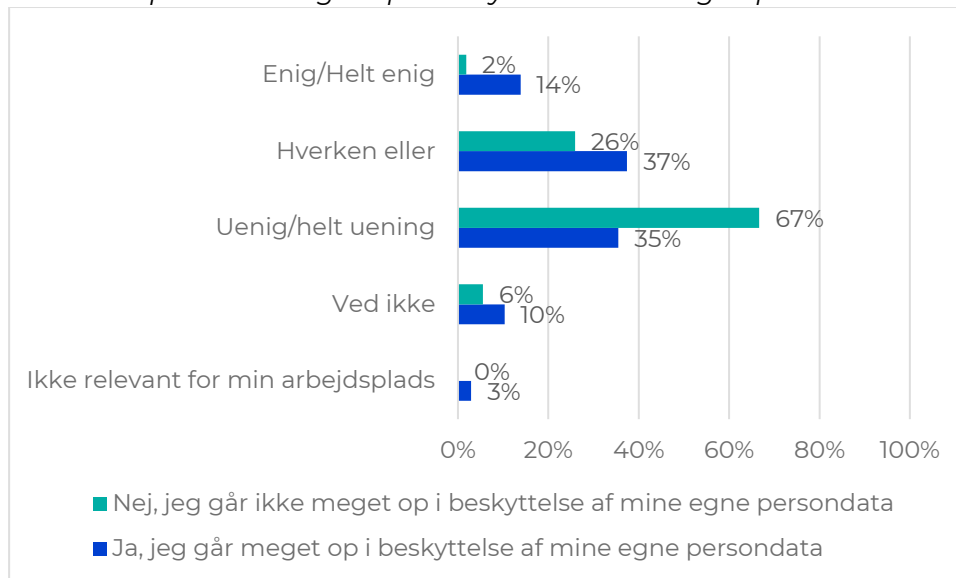

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 364 ud af de 528 respondenter i survey'en har besvaret dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Størstedelen, 67 pct. af de it professionelle medarbejdere (der ikke går meget op i beskyttelse af egen persondata) mener ikke, at GDPR bør være mere vidtgående. Mens 14 pct., der går op i egen persondata, svarer, at GDPR bør være mere vidtgående. Det kan derfor konkluderes, at de medarbejdere som ikke går op i beskyttelse af egen person-data, har en tendens til at være mere negativ stemt over for GDPR-indførelsen.

5. Figur: Hvor enig eller uenig er du i følgende? GDPR burde være mere vidtgående.
Fordelt på om man går op i beskyttelse af sine egne persondata eller ej.

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle

Note: 364 ud af de 528 respondenter i survey'en har besvaret dette spørgsmål. I spørgeskemaet er der indlagt forskellige filtre, for at stille så præcise og relevante spørgsmål som muligt. Derfor er der flere spørgsmål, som nogle respondenter slet ikke er blevet stillet.

Repræsentativitet

I delrapport 1 har 528 deltaget i spørgeskemaet ud af 4672. Det giver en svarprocent på 11,3. For at sikre at analyseudvalget er repræsentativt anvendes en chi-i-anden-test. Her sammenlignes 1) de respondenter, som ikke har besvaret spørgeskemaet overhovedet, med 2) analyseudvalget. Resultaterne af repræsentativitetstesten viser, at analyseudvalget er repræsentativt ud fra køn og ledelsesniveau.

Analyseudvalget består af de respondenter, der har besvaret spørgeskemaet delvis eller fuldstændigt. Ligger X^2 -værdien inden for H_0 -rummet, antages det, at analyseudvalget er repræsentativt.

For at sikre et repræsentativt analyseudvalg er der blevet tjekket for kønsfordelingen. X^2 -værdien er 0,42. Ud fra et signifikansniveau på 5 procent og 2 frihedsgrader, viser tallene, at analyseudvalget er signifikant repræsentativt på køn sammenlignet med dem, der ikke har besvaret spørgeskemaet. Dette understøtter tabel 19, som viser den procentmæssige fordeling for mænd og kvinder i de to grupper, der sammenlignes. For eksempel er 12,5 procent kvinder i analyseudvalget, og 11,9 procent er kvinder i den gruppe, der ikke har besvaret spørgeskemaet.

Tabel 19. Procentmæssig fordeling ud fra køn

	Respondenter der ikke har besvaret spørgeskemaet	Analyseudvalg
Kvinde	11,9 %	12,5 %
Mand	88,1 %	87,5 %
Ukendt	0,0 %	0,0 %
Total	100 %	100 %

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Note: Der er to respondenter, der tilhører kategorien 'Ukendt'.

Vi har også tjekket for om ledelsesniveau er repræsentativt. χ^2 -værdien er 2,26. Ud fra et signifikansniveau på 5 procent, viser tallene, at analyseudvalget er signifikant repræsentativt ud fra ledelsesniveau. Den procentmæssige fordeling er præsenteret i figur 20. Her ses det, at den procentmæssige fordeling minder meget om hinanden for de to grupper. For eksempel er 9,5 procent leder af medarbejdere ved analyseudvalget, og 8,8 procent er på samme ledelsesniveau hos de respondenter, der ikke har besvaret spørgeskemaet.

Tabel 20. Procentmæssig fordeling ud fra ledelsesniveau

	Respondenter der <u>ikke</u> har besvaret spørgeskemaet	Analyseudvalg
Intet ledelsesansvar	74,4%	72,1%
Leder af ledere	1,9%	2,2%
Leder af medarbejdere	8,8%	9,5%
Projektleder	9,7%	11,2%
Projektleder uden per	0,0%	0,0%
Selvstændig	5,2%	5,0%
Total	100,0%	100,0%

Kilde: IDA Analyse (2019): Det første år med GDPR – en analyse blandt IDAs it-professionelle.

Om undersøgelsen

Undersøgelsen skal give indblik i hvorledes, det står til for danske virksomheder/organisationer/myndigheder i forhold til at indarbejde persondataloven (GDPR). Størstedelen af respondenterne i undersøgelsen er ingeniører. Her er det vigtigt at være opmærksom på, at ingeniørerne muligvis vil være mere tilbøjelige til at have styr på it og cybersikkerhed end andre medarbejdergrupper.

I delrapport 1 har 528 deltaget i spørgeskemaet ud af 4672. Det giver en svarprocent på 11,3.

Undersøgelsen er gennemført i april-maj 2019.